

Tema si viziunea despre lume intr-un text poetic studiat din opera lui Lucian Blaga

Scrie un eseu in care sa prezinti tema si viziunea despre lume intr-un text poetic studiat din opera lui Lucian Blaga. in realizare eseului, vei avea in vedere urmatoarele repere:

- evidentierea trasaturilor care fac posibila incadrarea intr-un curent literar/ tematic, intr-o tipologie, intr-o perioada sau intr-o orientare tematica;
- prezentarea temei, reflectata in textul poetic ales, prin referire la doua imagini/ idei poetice;
- sublinierea a patru elemente ale textului poetic, semnificative pentru ilustrarea viziunii despre lume a poetului (de exemplu: imaginar poetic, titlu, incipit, relatii de opozitie si de simetrie, elemente de recurenta, simbol central, figuri semantice - tropii, elemente de prozodie etc.);
- exprimarea unei opinii argumentate despre felul in care tema si viziunea despre lume sunt reflectate in textul poetic ales.

Eugen Lovinescu definea modernismul ca o "miscare literara iesita din contactul mai viu cu literaturile occidentale si, indeosebi, cu literatura franceza", accentuand ideea ca este vorba despre contactul cu literaturile occidentale de dupa 1880. La baza acestui proces de modernizare a literaturii romane sta principiul sincronismului (principiul care asigura dinamica fenomenelor culturale si sociale ale secolului al XX-lea romanesc).

in sens restrans, conceptul de modernism a fost asociat miscarii literare constituite la sfarsitul secolului al XIX-lea, in jurul unor poeti de origine portugheza, precum Ruben Dario si Antonio Machado; notele sale definitorii sunt "o estetica a sinceritatii" si "un simbolism muzical verlainian" (Irina Petras) in sens larg, modernism inseamna aparitia formelor inovatoare in planul creatiei artistice, forme care se opun, de regula, traditiei (traditionalismului); din aceasta perspectiva, toate curentele literare care au dominat inceputul si prima jumatate a secolului al XX-lea fac parte din modernism: simbolismul, expresionismul, suprarealismul, futurismul, dadaismul, imagismul. "Pot fi denumite drept moderniste, apartinand modernismului, totalitatea miscarilor ideologice, artistice si literare care tind, in forme spontane sau programate, spre ruperea legaturilor cu traditia prin atitudini anticlasice, antiacademice, antitraditionale, anticonservatoare, de orice speta, repulsie impinsa pana la negativism radical" (Adrian Marino)

in lirica moderna, se produce o destructurare a eului liric, total indepartat de eul individual, celebra fiind afirmatia lui Arthur Rimbaud: "Eu este un altul". Nu numai persoana eului liric se modifica, ci si numarul, aparitia pluralului sugerand o polifonie a vocii in care distantarea de eul individual creste.

Lucian Blaga este unul dintre inovatorii liricii romane, mai ales in plan formal. Poetul ilustreaza, mai ales in prima parte a creatiei sale, curentul literar expresionist, care se traduce prin expansiunea eului liric la nivel universal, printr-o participare intensa la tainele lumii si prin trairea adanca a misterului universal.

Eu nu strivesc corola de minuni a lumii, poezie "simpla ca o respiratie spontana, care nu angajeaza

idei abstracte" (Marin Mincu), deschide volumul de debut al lui Lucian Blaga, Poemele luminii, devenind cunoscuta ca arta poetica, prin construirea unui program care isi dezvaluie intelesul mai ales datorita operei in ansamblu a marelui poet. in "sistemul liric blagian", acest text reprezentativ ocupa un loc important, concentrand ca intr-un focar tendinte specifice operei poetului si anuntand directii viitoare ale receptarii.

Poezia e o confesiune a unui crez care nu poate fi exprimat altfel decat la persoana I, o luare de cuvânt presupunand un "subtext polemic fata de alte pozitii", anterioare sau contemporane. in "eu", cuvântul cu care se deschide poezia, este cuprinsa ideea ca textul poetic, in general, este manifestarea imperativa a individualitatii creatoare, privita in raport cu lumea si cu ceilalti ("altii").

Titlul, alcatuit dintr-o propozitie dezvoltata, este o metafora revelatorie si subliniaza caracterul de arta poetica al poemului, accentuand pozitia lui eu confesiv. Aspectul negativ al verbului - predicat sugereaza o luare de pozitie polemica in raport cu alte puncte de vedere: nu strivesc. Ultima parte a titlului, alcatuita, la nivel sintactic, dintr-un complement direct care explicita sensurile verbului, insotit de determinanti substantivali creeaza deschiderea spre sensurile metaforice ale textului: "corola de minuni a lumii" este o metafora pentru tainele universului, atitudinea eului liric fiind, vadit, una de protejare a misterelor, de potentare a sensurilor.

Artele poetice clasice cuprind de obicei invataturi poetice, in care poezia este privita din exterior, cu ignorarea, de cele mai multe ori, a eului artistului. Eul blagian devine o ipostaza interiorizata, adresandu-se doar siesi, intr-o confesiune discreta, privindu-se pe sine "doar in raport cu lumea" care nu este reala, ci lumea imaginara, univers interior, construit din aspiratiile cele mai profunde ale fiintei. Eul trait (adica acela care se manifesta prin afecte, impulsuri, atitudini) se adreseaza lumii simtite, si, totodata, unei lumi in sens filosofic, adica unui real negat in exterioritatea sa pentru a fi recreat sub forma de imagine exaltata in concept ("corola de minuni a lumii"). Accentul nu cade pe textul care va ramane, pe cuvânt, ci pe participarea subiectiva la tainele universului. Poezia nu mai este inteleasa ca rezultat finit, ca opera, ci mai ales ca descarcare spontana de energii interioare, de emotii care trebuie traite chiar in procesul lor de constituire. Cuvintele, imaginile poetice, alcatuiesc doar un grafic, o transcriere a energiilor afective, care depasesc granitele prozodice specifice poeziei traditionale.

Crezul poetic nu mai apare ca o problema de situare fata de propria arta, fata de mestesugul artistic si uneltele specifice acestui mestesug, ci ca o situare fata de obiectul sau, care este lumea in sens larg si "cuvântul" in sens restrictiv. Din intentia eului liric de a nu "strivi", a nu "ucide", a nu "sugruma" si a nu "lumina" necrutator, ci de a pastra o atitudine de reculegere si infiorare discreta izvorata din iubire, se nasc attributele lumii, care devine astfel o "corola de minuni", o uriasa floare cu neasemuite petale palpitand de taine, metafora ce se amplifica treptat, potentand ideea de "mister" prin elemente ca: "taine", "vraja nepatrunsului ascuns", "adancimi de intuneric", "intunecata zare", "largi fiori de sfânt mister", "taina noptii". Tot efortul creator se subordoneaza finalitatii de a aduce "cuvintele din starea lor naturala in starea de gratie", pentru ca, prin cuvânt, creatorul blagian are acces la tainele universului.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Textul este organizat in jurul unei relatii de opozitie eu-altii. Simbol central al textului, "lumina" este, in textul poetic blagian, metafora pentru modalitatea de cunoastere a lumii, care este si tema poemului. Prima secventa poetica aduce in prim-plan eul liric, prin persoana intai a pronumelui personal, asociat unor notiuni negative: "nu strivesc", "nu ucid cu mintea". Opozitia se contureaza in secventa a doua a poemului, care asociaza unei notiuni unice - "lumina" - doi termeni - "eu", "altii". "Lumina mea" este o metafora pentru un anumit mod de cunoastere, specifica eului poetic. Acest mod de cunoastere ("luciferic", daca ar fi asociat cu un concept filosofic) este caracterizat de potentarea misterului universal. "Lumina altora" desemneaza un mod de cunoastere opus, caracterizat de anulara tainei, de reducerea misterelor universale (in termenii filosofiei lui Blaga, "lumina altora" ar putea fi asociata cunoasterii paradisiace). Raportul de coordonare adversativa dintre cele doua enunturi marcheaza antiteza (instituita la nivel semantic prin cele doua metafore) si la nivel sintactic: "Lumina altora/ sugruma vraja nepatrunsului ascuns/ in adancimi de intuneric,/ dar eu,/ eu cu lumina mea sporesc a lumii taina". Prin intermediul comparatiei care include un termen din sfera cosmicului se subliniaza atitudinea eului poetic: "si-ntocmai cum cu razele ei albe luna/ nu micsoreaza, ci tremuratoare/ mareste si mai tare taina noptii,/ asa se schimba-n nentelesuri si mai mari/ sub ochii mei..."

Incipitul si finalul textului se afla intr-un raport de cauzalitate. De altfel, intreaga poezie ar putea fi reduisa la o singura fraza, care sintetizeaza ideea de protejare a misterelor universale: "Eu nu strivesc corola de minuni a lumii/ caci eu iubesc/ si flori si ochi si buze si morminte."

Limbajul poetic este metaforic, figurat. Majoritatea sintagmelor se refera la ideea de mister, de taina: "corola de minuni a lumii" desemneaza totalitatea tainelor universale, "flori, ochi, buze ori morminte" particularizeaza simboluri ale acestor taine: "flori" ar putea fi simbolul pentru viata, frumusetate pura, "ochi" - metafora pentru cunoastere, "buze" - metafora pentru comunicare, "morminte" - metafora pentru misterul mortii.

in aceasta varianta de interpretare, "flori" si "morminte" (metafore pentru viata si moarte) incadreaza metaforele sugerand atitudini esentiale ale umanului - cunoastere, comunicare. Enumerarea atributelor lumii este facuta nu la intamplare, ci in ordinea crescanda a elementului de "mister" cuprins in ele. Grija de a nu destrama "vraja nepatrunsului ascuns" este, de fapt, grija de a nu dezvalui taina propriului eu insondabil, de a nu-l divulga prin cuvint decat partial, prin metafore, prin revelatiile fragmentare si spontane, fara durata, ale cuvintului.

De la inceput, Blaga isi reprezinta actul poetic ca pe un raport eu-lume. intre acesti doi poli se vor instala toate trairile, toate tensiunile prezente in volumele viitoare. incepand cu expresionismul, poezia devine expresie a constiintei individuale; obiectul artistic trebuie sa aiba un "centru de greutate spiritual" care sa coincida cu centrul sau de greutate obiectiv. Este o conceptie noua asupra poeziei, care nu ar mai fi pura redare a lumii obiective, ci ar incepe de la rostirea constienta a vocabulei "eu", de la detasarea vizibila a constiintei de lume si de ceilalti ("lumea altora"). Arta este, deci, un mijlocitor intre constiinta si lume, sau arta se naste datorita existentei constiintei.

Sentimentul major este acela de contopire pana la identificare cu misterele universale, cu substanta ascunsa a lumii la care eul poetic se simte participand. Lumea este exprimata printr-o metafora sintetizatoare ca fiind "o corola de minuni" (adica miracole, taine revelate care se arata eului in toata splendoarea lor), pentru ca apoi, pe parcursul poeziei, aceste "minuni" sa se obscurizeze treptat, transformandu-se in "adancimi de intuneric", in "nentelesuri si mai mari". La nivel lexical, se poate observa ca majoritatea termenilor sunt insotiti de un fel de "aureola de sens" (M. Mincu), ca si cum semnificatul lor obscur (sensul) ar tinde sa depaseasca semnificantul (forma). Se poate spune ca Blaga foloseste un cuvant - mister, avand un orizont larg, o "intunecata zare" de sensuri multiple, fara a putea sa fie epuizat. El insusi, cuvantul, ascunde o "corola de minuni", un halou de semnificatii ce palpita provocand spiritul, ca si "florile, ochii, buzele, mormintele".